

SANKCE NA ÚSEKU FONDOVNÍHO HOSPODAŘENÍ

MICHAL KOZIEL

Masarykova univerzita, Právnická fakulta, Česká republika

Abstract in original language

Tématem tohoto příspěvku je charakteristika jednotlivých druhů sankcí uplatňovaných v rámci fondovního hospodaření, tedy v rámci takových společenských vztahů, které vznikají a realizují se v rámci tvorby a použití jednotlivých veřejných fondů. Tento příspěvek je zaměřen především na sankce za nedodržení povinnosti na úseku státních fondů a Národního fondu, neboť tyto fondy disponují s největším množstvím veřejných peněžních prostředků. Příspěvek obsahuje také třídění různých druhů sankcí na úseku fondovního hospodaření.

Key words in original language

Sankce; veřejný fond; státní fond; Národní fond; fondovní hospodaření; porušení rozpočtové kázně; pokuta; penále.

Abstract

This contribution deals with characteristic of each type of sanctions applied in fund management within the framework of such social relations, which are generated and implemented in case of creation and using public funds. This contribution is focused mainly on penalties for confusing of state funds management and the National Fund management, as these funds have the greatest amount of public funds. The contribution consist the classification of different classes of sanctions applied in fund management.

Key words

Sanction; public fund; state fund; National Fund; fund management; breach of budgetary discipline; financial penalty.

Úvod

Tématem tohoto příspěvku je charakteristika jednotlivých druhů sankcí uplatňovaných v rámci fondovního hospodaření, tedy v rámci takových společenských vztahů, které vznikají a realizují se v rámci tvorby a použití jednotlivých veřejných fondů. V rámci tohoto příspěvku se zaměřuji především na sankce za nedodržení povinnosti na úseku státních fondů a Národního fondu, neboť tyto fondy disponují s největším množstvím veřejných peněžních prostředků. Věnuji se ale také sankcím uplatňovaným v rámci správy odvodů a v rámci daňové a finanční kontroly.

Fondovní hospodaření řadíme do pododvětví nazvaného rozpočtové právo a není tedy divu, že se v rámci tvorby a použití prostředků z veřejných fondů použijí především sankce charakteristické pro toto pododvětví.

Mezi veřejné fondy obecně řadíme fondy na úrovni státu, fondy na úrovni územních samosprávných celků, fondy na úrovni Evropské unie a fondy na mezinárodní úrovni. V další části mého příspěvku se zaměřuji pouze na první dvě uvedené skupiny fondů. Mezi fondy na úrovni státu řadíme v podmínkách České republiky státní fondy, Národní fond, privatizační fondy, fondy netržní, zajišťovací fondy, fondy organizačních složek státu a státních příspěvkových organizací a jiné fondy. Na úrovni územních samosprávných celků následně rozlišujeme účelové a neúčelové peněžní fondy.

Cílem tohoto příspěvku je zhodnotit aktuální právní stav a přehledně utřídit jednotlivé sankce související s veřejnými fondy.

Obecně o sankcích

Teorie práva chápe sankci jako trest nebo jiný donucovací prostředek, kterým se vynucuje dodržování zákona a jiných právních norem.¹ „Sankcí se má na mysli újma různého charakteru, která je odlišná dle jednotlivých právních odvětví a je obsažena v klasickém typu právní normy. Nastupuje v případě porušení pravidla chování.“² Podle Slovníku českého práva se za sankci považuje „součást právní normy, která stanoví zvláštní újmu, jež má postihnout toho, kdo má odpovědnost za její porušení.“³ Jde tedy o druh nepřímého donucení, pro které je charakteristické, že se uskutečňuje stanovením sankcí v právních normách a následnou realizací sankce při porušení právní povinnosti, na kterou je sankce stanovena.⁴

Ve finančním právu je možné sankce považovat za projev finančně právní odpovědnosti. Účelem sankcí ale není jen to, že bude odstraněn nežádoucí stav, ale také to, aby bylo zabráněno jeho dalšímu opakování.⁵ Vznik odpovědnosti se tedy váže především na chování, které spočívá na překročení kompetencí nebo nevykonání nebo špatném vykonání povinnosti. Právní odpovědnost vzniká tehdy, když na základě jednání jednoho právního subjektu vznikají nebo se mění právní vztahy. Příčinu tohoto stavu je možné hledat v tom, že jednání jednoho subjektu narušilo

¹ Black, H. C. Blackův právní slovník (2. svazek) (J-Z). 6. vydání. Praha: Victoria Publishing, 1993, s. 1236.

² Harvánek, J. Teorie práva. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, s. 177.

³ Madar, Z. Slovník českého práva. II. díl, P-Z. 3. rozš. a podstatně přepracované vydání. Praha: Linde Praha, 2002, s. 1306-1307.

⁴ Tamtéž, s. 1306-1307.

⁵ Mrkývka, P. a kol. Finanční právo a finanční správa. 1. díl. Brno: Masarykova univerzita Brno, 2004, s. 127.

zájmy druhého subjektu.⁶ Sankce ve finančním právu, a tedy i ve fondovním hospodaření, je tedy následkem za porušení norem finančního práva.

Druhy sankcí na úseku fondovního hospodaření

Ve finančním právu je možné hovořit o různých typech sankcí, počínaje sankcemi ekonomickými a konče sankcemi právními. Sankce ve finančním právu rozlišujeme také podle toho, zda se porušení norem finančního práva dopustil subjekt aktivní (státní orgán) nebo pasivní (např. osoby čerpající dotace ze státních fondů). Odpovědnost ve finančním právu je specifická rovněž tím, že může být výsledkem souběhu několika právních předpisů určujících odpovědnost jednoho subjektu. Znamená to, že ve vztahu k subjektům finančního práva odpovědnost jednoho druhu nevyklučuje odpovědnost jinou.⁷

Obecnou sankcí, se kterou se můžeme setkat ve všech subodvětvích finančního práva, a tedy i ve fondovním hospodaření, je pokuta. Pokuta je typická sankce majetkové povahy. V námi posuzované oblasti se s ní můžeme setkat např. v případě maření veřejnoprávní kontroly vykonávané na místě podle Zákona o finanční kontrole.⁸ Dále je možné uložit pokutu podle Zákona o státní kontrole⁹ nebo podle Zákona o Nejvyšším kontrolním úřadu¹⁰. V neposlední řadě může jít o pokutu uloženou podle Zákona o správě daní a poplatků¹¹, o které bude pojednáno níže.

V případě fondovního hospodaření je možné hovořit dále o možnosti ukládání odvodů za porušení rozpočtové kázně a penále za prodlení s odvodem za porušení rozpočtové kázně. U státních fondů se dále vyskytuje sankce spojená s vrácením prostředků čerpaných v rozporu s podmínkami nebo účelem, na které byly poskytnuty.¹²

⁶ Kosikowski, C. *Prawo finansowe: częśc ogólna*. Warszawa: Dom wydawniczy ABC, 2003, s. 273-274.

⁷ Tamtéž, s. 275-276.

⁸ § 17 Zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o finanční kontrole).

⁹ § 19 Zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰ § 28 Zákona č. 166/1993, o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹ § 37 Zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

¹² Mrkývka, P. a kol. *Finanční právo a finanční správa*. 1. díl. Brno: Masarykova univerzita Brno, 2004, s. 127.

Nakonec je možné v případě sankcí na úseku fondovního hospodaření hovořit také o sankcích trestněprávních. Z pohledu fyzické osoby mohou být považovány za nejtvrďší sankci právě tresty podle trestního zákoníku¹³.

Sankce za porušení rozpočtové kázně podle Zákona o rozpočtových pravidlech¹⁴

Ve fondovním hospodaření se ukládají sankce nejčastěji za porušení rozpočtové kázně. Porušením rozpočtové kázně rozumí Zákon o rozpočtových pravidlech neoprávněné použití peněžních prostředků státního rozpočtu a jiných peněžních prostředků státu, neoprávněné použití nebo zadržení peněžních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu, státního fondu, Národního fondu nebo státních finančních aktiv jejich příjemcem, neprovedení odvodu příspěvkovou organizací, neuložení odvodu zřizovatelem, neprovedení odvodu stanoveného zřizovatelem příspěvkové organizací, porušení ustanovení § 45 odst. 2 Zákona o rozpočtových pravidlech organizační složkou státu a neprovedení odvodu podle § 45 odst. 10 a § 52 odst. 4 Zákona o rozpočtových pravidlech.¹⁵

Abychom pochopili správně definici porušení rozpočtové kázně, musíme si nejdříve definovat, co lze rozumět pod pojmem „neoprávněné použití peněžních prostředků“. Neoprávněným použitím peněžních prostředků¹⁶ v rámci fondovního hospodaření se rozumí výdej prostředků ze státního fondu nebo Národního fondu, jehož provedením byla porušena povinnost stanovená právním předpisem nebo dohodou o poskytnutí těchto prostředků, nebo podmínek, za kterých byly příslušné peněžní prostředky poskytnuty. Kromě toho se neoprávněným použitím rozumí také případ, kdy nelze prokázat, jakým způsobem byly poskytnuté peněžní prostředky použity.

Oproti neoprávněnému použití peněžních prostředků znamená pojem zadržení¹⁷ něco jiného. Zadržením peněžních prostředků, které byly poskytnuty ze státního fondu nebo Národního fondu se rozumí porušení povinnosti vrácení prostředků poskytnutých ze státního fondu nebo Národního fondu ve stanoveném termínu. Jedná se tedy o případ, kdy

¹³ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴ Zákon č. 281/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (rozpočtová pravidla).

¹⁵ § 44 odst. 1 ZRP Zákona č. 281/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (rozpočtová pravidla).

¹⁶ § 3 písm. e) Zákona č. 281/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (rozpočtová pravidla).

¹⁷ § 3 písm. f) Zákona č. 281/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (rozpočtová pravidla).

subjekt má u sebe poskytnuté peněžní prostředky déle než je nutné a nevrátí je v předepsané lhůtě.¹⁸

Porušení rozpočtové kázně je možné dělit podle toho, zda se ho dopustila organizační složka státu, příspěvková organizace nebo fyzická osoba nebo právnická osoba jiná než stát.

Sankcí za porušení rozpočtové kázně je hned několik. První a zároveň nejdůležitější a nejčastější je odvod za porušení rozpočtové kázně. Odvod za porušení rozpočtové kázně je diferencován podle toho, zda se neoprávněné použití dotýká prostředků z Evropské unie nebo použití jiných prostředků.¹⁹ V případě, že se jedná o neoprávněné použití prostředků dotace neobsahující prostředky z Evropské unie, činí odvod 5 % z celkové částky dotace, avšak ne více než částka dotace vyplacená ke dni porušení rozpočtové kázně.²⁰ V případě neoprávněného použití prostředků, které obsahují prostředky od Evropské unie, je výše odvodu určena v rozhodnutí o přiznání dotace a tato výše se tedy může lišit pro každý jednotlivý případ. V případě nesplnění více podmínek určených v rozhodnutí, a u těchto podmínek je určena procentní částka odvodu za porušení, se tyto procentní částky sčítají. Platí zde ale to stejné, jako v předchozím případě, a tedy že částka odvodu nesmí přesáhnout částku, která byla vyplacena jako dotace, ke dni porušení rozpočtové kázně.²¹ V ostatních případech je osoba, která se dopustila porušení rozpočtové kázně, povinná odvést částku, v jaké došlo k tomuto porušení.²²

Další možnou sankcí je penále za prodlení s odvodem za porušení rozpočtové kázně.²³ Tato sankce se uplatní ve druhém a třetím výše zmíněném případě. Osoba, která je v prodlení s odvodem za porušení rozpočtové kázně, je povinná zaplatit penále ve výši 1 promile z částky odvodu za každý den prodlení. Opět je zde ale limitující ustanovení, které omezuje výši penále maximálně do výše odvodu, který tato osoba nezaplatila. Příjemce penále je stejný jako příjemce odvodu.

¹⁸ Marková, H., Boháč, R. *Rozpočtové právo*. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2007, s. 210.

¹⁹ Bakeš, M., Karfíková, M., Kotáb, P., Marková, H. a kol. *Finanční právo*. 5. upr. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, s. 144.

²⁰ § 44a odst. 4 písm. a) *Zákona č. 281/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (rozpočtová pravidla)*.

²¹ § 44a odst. 4 písm. b) *Zákona č. 281/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (rozpočtová pravidla)*.

²² § 44a odst. 4 písm. c) *Zákona č. 281/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (rozpočtová pravidla)*.

²³ § 44a odst. 7 *Zákona č. 281/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (rozpočtová pravidla)*.

Odvod za porušení rozpočtové kázně nebo penále za prodlení s odvodem je možné prominout. Děje se tak na žádost fyzické osoby, právnické osoby nebo organizační složky státu, které se porušení rozpočtové kázně dopustily. Žádost se podává prostřednictvím územního finančního orgánu, který tento odvod nebo penále uložil, a rozhoduje o ní Ministerstvo financí.²⁴

Za zvláštní typ sankce je možné považovat také odnětí dotace nebo návratné finanční výpomoci podle Zákon o rozpočtových pravidlech.²⁵ Podmínky pro zahájení řízení o odnětí dotace stanoví tento zákon. Může jít např. uvedení neúplných nebo nepravdivých údajů v žádosti o dotaci nebo návratnou finanční výpomoc; zjištění, že účel, na který byla dotace poskytnuta, nemůže být splněn řádně nebo včas atd. Na toto řízení se vztahují obecné předpisy o správním řízení, tedy Správní řád.²⁶

Odvod a penále lze vyměřit do deseti let od 1. ledna roku následujícího po roce, v němž došlo k porušení rozpočtové kázně.²⁷

Důsledky porušení kázně při hospodaření s peněžními prostředky Národního fondu

V případě porušení kázně při hospodaření s peněžními prostředky Národního fondu se aplikuje primárně postup uvedený výše (tedy stejný jako při porušení rozpočtové kázně), s tím rozdílem, že částka neoprávněně použitých nebo zadržovaných prostředků poskytnutých z Národního fondu se odvádí zpět do Národního fondu, zatímco penále se odvádí do státního rozpočtu.²⁸

Porušení rozpočtové kázně podle Zákonu o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů²⁹

Stejně jako Zákon o rozpočtových pravidlech řeší porušení rozpočtové kázně také Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Podle tohoto zákona je porušením rozpočtové kázně každé neoprávněné použití

²⁴ § 44a odst. 10 Zákonu č. 281/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (rozpočtová pravidla)

²⁵ § 15 Zákonu č. 281/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (rozpočtová pravidla)

²⁶ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

²⁷ Mrkývka, P. a kol. Finanční právo a finanční správa. 1. díl. Brno: Masarykova univerzita Brno, 2004, s. 336.

²⁸ § 38 odst. 2 Zákonu č. 281/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (rozpočtová pravidla).

²⁹ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

nebo zadrženi peněžních prostředků poskytnutých z rozpočtu územního samosprávného celku, městské části hlavního města Prahy, Regionální rady regionu soudržnosti nebo svazku obcí.³⁰ Neoprávněné použití a zadrženi peněžních prostředků je definováno podobně jako v Zákoně o rozpočtových pravidlech.

Sankcí za porušení rozpočtové kázně je v případě územních rozpočtů rovněž odvod do rozpočtu, z něhož byly peněžní prostředky poskytnuty. Tento odvod odpovídá částce neoprávněně použitých nebo zadržovaných prostředků. Za prodlení s placením odvodu se platí penále ve výši 1 promile z částky odvodu za každý den prodlení. Pokud však penále nepřesáhne 1.000,- Kč, v tom případě se toto penále neuloží.³¹

Při správě odvodů za porušení rozpočtové kázně se stejně jako v případě odvodů podle Zákonu o rozpočtových pravidlech postupuje podle Zákonu o správě daní a poplatků. Pokud jde o správu penále, uplatní se postup, který stanoví Zákon o správě daní a poplatků pro úrok z prodlení. Odvod a penále lze uložit nejpozději do 10ti let od počátku roku následujícího po roce, v němž došlo k porušení rozpočtové kázně.³²

Sankce podle Zákonu o správě daní a poplatků

Správa odvodu za porušení rozpočtové kázně a penále je vykonávána územními finančními orgány podle Zákonu o správě daní a poplatků. Vyplývá to jednak ze znění ZRP³³, ale také ze Zákonu o správě daní a poplatků, který se vztahuje nejen na správu daní, poplatků, odvodů a záloh za tyto příjmy, ale také na odvody za porušení rozpočtové kázně.³⁴ Odvod za porušení rozpočtové kázně se tedy počítá mezi „daně sensu largo“.

Do výčtu sankcí na úseku fondovního hospodaření tak můžeme počítat také sankce podle Zákonu o správě daní a poplatků, které je možné použít při správě odvodu za porušení rozpočtové kázně a nebo v rámci daňové kontroly, kterou se zjišťuje u příjemců dotací kontrola plnění podmínek stanovených v rozhodnutí a v relevantních právních předpisech.

³⁰ Srov. § 22 odst. 1 Zákonu č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

³¹ Srov. § 22 odst. 1 až 7 Zákonu č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

³² § 22 odst. 11 a 13 Zákonu č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

³³ § 44a odst. 8 Zákonu č. 281/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (rozpočtová pravidla).

³⁴ § 1 odst. 1 Zákonu č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

V úvahu tedy přichází jednak sankce za porušení nepeněžité povahy, tedy pokuta³⁵ až do celkové výše 2.000.000,- Kč. Další možnou sankcí je pozastavení činnosti až na 30 dnů, které se použije, pokud subjekt opakovaně poruší povinnost nepeněžité povahy, za kterou již byla uložena pokuta a nedošlo ani dodatečně ke splnění jeho povinnosti.³⁶ Dále se může jednat o penále³⁷, které je stanoveno procentním podílem z konkrétní částky, a použije se tudíž v případě porušení povinnosti peněžité povahy.

Sankce podle Trestního zákoníku

Sankce související s fondovním hospodařením upravuje i Trestní zákoník ve své části druhé, hlavě V. nazvané "trestné činy proti majetku". Pro účely hospodaření s finančními prostředky poskytnutými z veřejných fondů je nejdůležitější § 212. Tento paragraf obsahuje skutkovou podstatu dotačního podvodu. Dotačním podvodem tedy rozumíme situaci, kdy někdo v žádosti o poskytnutí dotace, subvence nebo návratné finanční výpomoci nebo příspěvku uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí. Dotačním podvodem se rozumí i použití dotačních prostředků, v nikoli malém rozsahu, získaných účelovou dotací, subvencí nebo návratnou finanční výpomocí nebo příspěvkem na jiný než určený účel.³⁸

Pachateli v těchto případech hrozí až dvě léta odnětí svobody nebo zákaz činnosti. Pokud by byly naplněny zvláštní podmínky určené v Trestním zákoně, hrozí pachateli dokonce až 10 let vězení, takže se jedná dle mého názoru o velmi přísné tresty, a příjemci dotací si mnohdy ani neuvědomují, že mohou být za zneužití dotací takto přísně potrestáni.

Závěr

Výčet sankcí použitelných v rámci fondovního hospodaření je dosti široký. Pokud bychom měli zhodnotit jednotlivé druhy sankcí, pak můžeme říci, že jsou tyto sankce definovány v zákonech poměrně dostatečně. Nejčastěji uplatňovanými sankcemi zřejmě budou sankce za porušení rozpočtové kázně, které tvoří samostatnou podskupinu sankcí uplatňovaných ve fondovním hospodaření.

Další skupinu sankcí tvoří sankce podle Zákona o správě daní a poplatků, o nichž již bylo pojednáno mnohokrát. Tyto sankce se uplatní zejména

³⁵ § 37 Zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

³⁶ Srov. § 38 Zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

³⁷ § 37b Zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

³⁸ § 212 Zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

v rámci kontrolní činnosti územních finančních orgánů, ale také v případě správy odvodů za porušení hospodářské kázně.

Poslední skupinu, resp. druh sankcí najdeme v trestním zákoníku. Trestní zákoník je v případě fondovního hospodaření, stejně jako v případě ostatních odvětví právního řádu, jakousi poslední brzdou a záchranou. Podle toho jsou také stanoveny tresty za porušení trestněprávních norem, které jsou dle mého názoru nejpřísnějšími tresty na úseku fondovního hospodaření. Nejedná se totiž o tresty peněžité povahy, ale o tresty odnětí svobody, které přímo zasahují do listinou³⁹ zaručených základních práv.

Literature:

- Bakeš, M., Karfíková, M., Kotáb, P., Marková, H. a kol.: Finanční právo, 5. upr. vyd., Praha: C.H. Beck, 2009, 576 s., ISBN 978-80-7400-801-6
- Black, H. C.: Blackův právníký slovník (2. svazek) (J-Z), 6. vydání, Praha: Victoria Publishing, 1993, ISBN 80-85605-23-6
- Harvánek, J.: Teorie práva, Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 501 s., ISBN 978-80-7380-104-5
- Kosikowski, C. Prawo finansowe: częśc ogólna. Warszawa: Dom wydawniczy ABC, 2003, 294 s., ISBN 83-7284-842-4
- Madar, Z.: Slovník českého práva. II. díl, P-Z, 3. rozš. a podstatně přepracované vydání, Praha: Linde Praha, 2002, s. 985-1842, ISBN 80-7201-377-7
- Marková, H., Boháč, R.: Rozpočtové právo, 1. vydání, Praha: C.H.Beck, 2007, 264 s., ISBN 978-80-7179-551-3
- Mrkývka, P. a kol. Finanční právo a finanční správa. 1. díl. Brno: Masarykova univerzita Brno, 2004, 404 s., ISBN 80-210-3578-1
- Pařízková, I.: Finance územní samosprávy, Brno: Masarykova univerzita, 2008, 238 s., ISBN 978-80-210-4511-8
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o finanční kontrole)

³⁹ Ústavní zákon č. 23/1991 Sb., kterým se uvádí Listina základních práv a svobod jako ústavní zákon Federálního shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky.

- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 281/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (rozpočtová pravidla)
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 166/1993, o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů

Contact – email

micHAL.koziel@law.muni.cz